

föräldraalliansen Sverige

Föräldraalliansen Sverige lämnar härmed sina synpunkter på

SOU 2008:131, Föräldrastöd - en vinst för alla. Nationell strategi för samhällets stöd och hjälp till föräldrar i deras föräldraskap

Föräldraalliansen Sverige stöder i huvudsak utredningens förslag.

Vi menar dock att förslaget är alltför begränsat till stöd för att utveckla och stärka föräldrarnas relation till de egna barnen. Begreppet föräldrastöd är mer vittomfattande än så och berör även föräldrars relation till samhällets olika institutioner.

Vi menar också att man i det färdiga förslaget måste göra tydligt att man med föräldrar i detta sammanhang avser var och en som är vårdnadshavare till barn eller ungdom.

Föräldrar

Föräldrar har det övergripande ansvaret för sina barn. Föräldrar har ansvar för barnets personliga förhållanden och att barnet får den tillsyn som behövs. Vi skall också svara för att barnet får tillfredställande omvårdnad samt bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning.¹ Föräldrar är barnens förmyndare och har att tillgodose barnens behov och hävda barnets rättigheter. Genom föräldraskapet tar vi ett gigantiskt ansvar för det framtida samhället.

Stöd till föräldrar

De yttre villkoren är avgörande för goda relationer mellan föräldrar och barn. Insatser i form av föräldraförsäkring, barnbidrag och arbetsmarknadspolitik är därför centrala för att främja goda relationer mellan barn och föräldrar.²

I våra möten med föräldrar framträder ytterliga områden som är av stor vikt för att skapa goda förutsättningar för föräldraskapet. Dessa områden sammanfaller i stort med de som kommer fram i föräldrastödsprojektets intervjuer med föräldrar.³

- Föräldrar måste kunna känna sig trygga när de lämnar sina barn till förskola, skola eller skolbarnsomsorg. Inget barn skall fara illa eller utsättas för mobbning eller kränkande behandling. Varje barn skall bli sett och bekräftat varje dag.
- Varje barn ska ha rätt till en likvärdig utbildning och möjlighet att uppnå skolformens mål.
- Barn med behov av särskilt stöd måste snabbt få tillgång till detta.
- Samhället måste ha förtroende för föräldrarnas förmåga och vilja att på ett jämbördigt sätt samverka med förskola, skola och andra samhällsinstanser för att främja barns allsidiga utveckling och hälsa.
- Kontakterna med försäkringskassan måste förenklas och effektiviteten öka.
- Alla föräldrar, oavsett bakgrund, måste ha lika tillgång till information om föräldrars och barns rättigheter och skyldigheter samt hur det svenska samhället och utbildningssystemet fungerar.

¹ Föräldrabalken, inledande bestämmelser §2

² Nya verktyg för föräldrar, Bremberg 2004

³ Föräldrastöd i Sverige idag – vad, när och hur?

Föräldrastöd

Utredningen har definierat föräldrastöd som:

Ett brett utbud av insatser som föräldrar erbjuds ta del av och som syftar till att främja barns hälsa och psykosociala utveckling.

Föräldrastödet ska bidra till:

- *Fördjupad kunskap om barns behov och rättigheter*
- *Kontakt och gemenskap*
- *Att stärka föräldrar i sin föräldraroll.*

Föräldraalliansen skulle gärna se att föräldrastöd, i den begränsade mening som utredningen föreslår, definieras som:

Ett brett utbud av insatser som föräldrar erbjuds ta del av och som syftar till att främja barns allsidiga utveckling och hälsa.

Fördjupad kunskap om barns behov och rättigheter

Vi ser med tillfredsställelse på att föräldrastödet skall syfta till att ge fördjupad kunskap om barns behov och rättigheter.

Alla föräldrar, oavsett bakgrund, måste ha lika tillgång till information om föräldrars och barns rättigheter och skyldigheter samt hur det svenska samhället och utbildningssystemet fungerar.

Den lagstiftning som reglerar barns och ungas rättigheter är i huvudsak god.

Trots att t.ex. skollagen⁴ och läroplanen⁵ stipulerar att varje barn har rätt till en likvärdig utbildning lämnar varje år en fjärdedel av eleverna grundskolan utan godkänt i alla ämnen och en tiondel är inte behöriga att söka nationellt program på gymnasieskolan.

Även om lagstiftning förstärkts, utsätts dagligen barn och unga i skola och förskola för mobbning och kränkande behandling.

Det är vår förhoppning att t.ex. förskola och skola kommer att erbjuda en högre kvalitet om fler föräldrar känner till sina och barnens rättigheter och skyldigheter.

Kontakt och gemenskap

På varje skola och förskola och kring varje barn ska det finnas ett förtroendefullt samarbete mellan skolan och föräldrarna för att gemensamt ge barnet de bästa förutsättningarna att lyckas med sin utbildning och utveckling.

Statens målsättningar för utbildning och barnomsorg såsom den kommer till uttryck i skollag och läroplaner stämmer väl överens med de flesta föräldrars mål för det egna barnets utveckling.

I skollagens och läroplanernas portalparagrafer beskrivs att skolan skall vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling. Arbetet måste därför ske i nära samarbete med hemmen.

Alla föräldraföreningar som startats vid skolor har haft som syfte att öka samarbetet mellan skolan och föräldrarna. Trots dessa gemensamma mål och ambitioner har vi ännu inte nått fram till att det på varje skola och kring varje elev finns ett förtroendefullt samarbete mellan skolan och föräldrarna för att därigenom gemensamt ge barnet de bästa förutsättningarna att lyckas med sin utbildning och utveckling.

Grundskolan är en unik arena i det avseendet att alla barn finns där. Det skapar goda möjligheter för samverkan. Ett nära och väl fungerande samarbete mellan föräldrar och skola kan inte komma till stånd om inte skolan är positiv till föräldrasamverkan och aktivt bjuder in och skapar meningsfulla möten.

Om det från skolans sida finns en reell positiv attityd till föräldrar kan det skapas ett forum också för föräldrars gemenskap och kontakt där föräldraskapets samtliga frågor kan ventileras.

⁴ Skollagen (1985:1100)

⁵ Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94

Vi menar dock att eftersom ansvaret för att samarbete uppkommer och vidmakthålls mellan skola och föräldrar är ett mycket viktigt samhällsansvar så bör det tydliggöras att initiativet till detta skall ligga hos skolan och inte hos den enskilda föräldern.

Att stärka föräldrar i sin föräldraroll

Att vara förälder är en grannliga uppgift i ett komplext samhälle i ständig förändring.

Vår utgångspunkt är, liksom utredarens, att föräldrar älskar och vill det bästa för sina barn samt att varje förälder är expert på sitt eget barn och huvudansvarig för att det får växa upp i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse.

Vi delar utredares uppfattning att det för varje förälder skall finnas ett brett utbud av insatser att ta del av och vill särskilt peka på följande:

- Det är väsentligt att det finns tillgång till information och kunskap som föräldrar efterfrågar och att den är tillgänglig och förståelig för varje förälder oavsett bakgrund, individuella förutsättningar och utbildning.
- Det är också viktigt är det att det finns snar professionell hjälp för barn och/eller förälder att tillgå när behov uppstår.
- Föräldrar behöver arenor där man kan komma samman.

Vi menar också att föräldrars inflytande i de verksamheter som berör barnen behöver stärkas och att föräldrasammanslutningar bör bildas på motsvarande alla beslutsnivåer i samhället så att föräldrar i samverkan med andra kan bidra till en positiv utveckling av verksamheter som berör barn och unga.

Föräldraalliansen Sverige deltar gärna i det arbetet.

Stockholm 2009-02-20

Håkan Mossberg
Ordförande